

§ 4**Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i
Stockholms stad 2021-2024. Svar på remiss från
kommunstyrelsen**

Dnr 1.1/3087/2020

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) Kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2020-12-04.

Sammanfattning

Skolbiblioteket är en del av det allmänna biblioteksväsendet och regleras av bibliotekslagen samt skollagen (2010:800) 2 kap. 36 §. Skolbibliotekens uppdrag bestäms av skollagen samt av läroplanerna. Skolbiblioteksplanen är ett styr- och stöddokument som ska verka för ökad likvärdighet vad gäller tillgång till bibliotek i förskola och skola samt medverka till alla barns och ungas lika tillgång till litteratur och medier.

Förvaltningen ser positivt på förslaget till ny skolbiblioteksplan och föreslår att kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V), Mirja Räihä m.fl. (S) och Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) enligt följande:

Läsande går hand i hand med lärande och stadens uppdaterade plan för skolbibliotek är något som är i grunden mycket positivt. Det finns i förslaget mycket som är bra. Att alla stadens skolor och förskolor får tillgång till den kompetens som finns inom stadens bibliotek är en nyckel för att detta ska bli lyckat. Att alla skolformer lyfts fram i förslag från förskola till gymnasieskola visar på ambitionsnivå samt att barns rättigheter enligt barnkonventionen tas på allvar. Vi hoppas att planen ska

bidra till att alla barn får kontakt med biblioteken och böckerna genom skolans värld.

Det som inte beskrivs i underlaget är vad som sker med de skolor och förskolor som av tidsbrist eller ointresse inte erbjuder sina barn böcker eller etablerar kontakt med bibliotekens värld. I planen finns endast uppdrag för utbildningsförvaltningen att verka för att andelen bibliotek skall öka, men om endast ett skolbibliotek har tillskapats under de kommande fyra åren har då målet uppnåtts? Här borde planen vara betydligt mer ambitiös.

Av 2 kap. 36 § skollagen följer att eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Bestämmelsen gäller såväl offentliga som fristående skolor, men trots detta finns det skolor, främst fristående, som fortfarande inte har skolbibliotek som en integrerad del av skolan utan hänvisar till närmaste folkbibliotek.

Vi anser att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av skolan och att alla skolor ska ha skolbibliotek med utbildade bibliotekarier. Något som också lyfts fram i planen. Samtidigt påverkar Covid-19 oss alla, och särskilt barn och vuxna i socioekonomisk utsatthet. Detta framgår av en ny rapport från Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin om socioekonomiska faktorer i Stockholms län. I skolbiblioteksplanen nämns inte pågående pandemi och dess konsekvenser för barn.

Året som gått har präglats av stängda bibliotek och begränsad tillgång till det folkbiblioteken erbjuder barn och unga. Detta har fått stor påverkan på barns tillgång till litteratur och läsfrämjande insatser. I detta sammanhang bör ett mer förtydligt samarbete mellan folkbiblioteken i Stockholm och skolbiblioteken utformas i syfte att stärka skolbiblioteken. Ett framgångsrikt sätt att arbeta med de resurser skolbiblioteken har är att lärarna får ett stöd i klassrummet, med hjälp av den kunskap skolbibliotekarien besitter.

Det finns en potential i utvecklad samverkan mellan skolbiblioteken och de barnbibliotekarier som också finns på stadens folkbibliotek. Planen utgår ifrån ett läge där samhället fungerar som vanligt, men även inom detta område behövs en omställning. Inte minst för att kompensera för den uteblivna tillgång till litteratur och läsfrämjande insatser året som gått, men också för att rusta för en eventuellt fortsatt osäker situation framåt.

Skolbiblioteken ska ge eleverna tillgång till ett rikt utbud av medier, till såväl skön- som facklitteratur. Ett bibliotek där välutbildad bibliotekspersonal samarbetar med den pedagogiska personalen kan locka fram och tillfredsställa barnens och ungdomarnas läslust, nyfikenhet och forskarintresse samt även hjälpa dem att orientera sig bland nya medier och i flödet av information på nätet. Forskningen visar att detta arbetssätt höjer elevernas studieresultat.

De bemannade skolbiblioteken har blivit färre visar statistik från Kungliga biblioteket. Bara 37 procent av de svenska eleverna har idag tillgång till bemannat skolbibliotek. Tillgången till skolbibliotek är lagstadgad men inte att de behöver vara bemannade. Samtidigt läser barn mindre idag. Läsningen och upptäckandet av litteraturen är avgörande för varje barns läsförståelse, skrivande och kritiska tänkande. Skolbibliotekarier har en nyckelroll att fylla när det kommer till att öppna dörrar till litteratur och media. Vi menar att det är viktigt att barn och unga får möta kunnig personal på sina skolbibliotek. En välformulerad skolbiblioteksplan kan bara sättas i praktik av bibliotekarier, lärare och pedagoger i skolan.

Under rubriken "Stockholms stadsbibliotek ansvarar för att" beskrivs vilka erbjudanden och stöd som ska ges till förskolorna. Precis som ovan anmärkts så bygger även detta på att förskolor inte av tidsbrist eller ointresse avstår från att ta emot dessa erbjudanden och stöd. Vi menar även att det skulle behöva framgå att stödet ska ges på ett sådant sätt att det stärker förskolans kompensatoriska uppdrag. Stödet ska såklart erbjudas alla, men staden skulle därutöver även kunna göra en riktad satsning mot prioriterade områden.